

MÓWIA WIEKI

MAGAZYN HISTORYCZNY

RADA REDAKCYJNA

Andrzej Chwalba
Krzysztof Mikulski
Jacek Purchla
Andrzej Paczkowski
Henryk Samsonowicz
Jerzy Strzelczyk
Barbara Szacka
Wiesław Władyka

REDAKCJA

Tomasz Bohun
Błażej Brzostek
Andrzej Brzozowski (Telegraf Historyczny)
Marcin Czajkowski
Dariusz Milewski
Anna Liszewska (sekretariat)
Wojciech Kalwat (zastępca redaktora naczelnego)
Michał Kopczyński (redaktor naczelny)
Maciej Krawczyk
Bogusław Kubisz
Miłosz Niewierowicz (sekretarz redakcji)
Piotr Szlanta
Ewa Wipszycka

ADRES REDAKCJI

pl. Europejski 3
00-844 Warszawa
e-mail: mowiaiewiki@mowiaiewiki.pl
tel. 22 45 70 386

Promocja i reklama

Mateusz Borucki
tel. 506 350 326
e-mail: mborucki@mowiaiewiki.pl

Kolportaż

Firma 2M Magdalena i Marek Szwed
ul. Poznańska 484, 05-850 Koparki
tel. (22) 245 45 52
e-mail: magdalenaszwed@firma2m.pl

Prenumerata

e-mail: prenumeratamw@gmail.com

PROJEKT OKŁADKI

Marcin Adamczyk

PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD I ŁAMANIE

Marcin Adamczyk

DRUK

Drukarnia LOTOS POLIGRAFIA
ul. Wał Miedzeszyński 98
04-987 Warszawa

WYDAWCA

Oficina Wydawnicza
„Mówią wieki” Sp. z o.o.
pl. Europejski 3
00-844 Warszawa
Współwydawcą
Magazynu Historycznego „Mówią wieki”
jest Fundacja „Mówią wieki”

Na okładce: Nagrobek Aleksandra
Hryniewickiego z omentarza na wileńskiej
Rossie

Redakcja nie zwraca materiałów
niezamówionych i zastrzega sobie prawo
dokonywania zmian w tekstach.

Zachęcamy do odwiedzenia naszej strony
internetowej www.mowiaiewiki.pl

Magazyn Historyczny „Mówią wieki”
współpracuje z Polskim Towarzystwem
Historycznym.

PRENUMERATA REALIZOWANA PRZEZ RUCH S.A.:

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej
i na e-wydania można składać bezpośrednio
na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl.
Ewentualne pytania prosimy kierować na adres
e-mail: prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się
z Telefonicznym Biurem Obsługi Klienta pod numerem
801 800 803 lub 22 717 59 59 (czynne w godzinach
7–18, koszt połączenia według taryfy operatora).

Dołącz do nas na Facebooku:
www.facebook.com/mowiaiewiki

OD REDAKCJI

Dawno temu, zbyt dawno, by się przyznać, kiedy to właściwie było, pisa-
łem maturalne wypracowanie z języka polskiego. Chodziło w nim o scha-
rakteryzowanie najwybitniejszego polskiego dramatu. Wybór nie był prosty,
ale ostatecznie stanęło na *Weselu* Stanisława Wyspiańskiego. Nie pamięt-
tam już, czy wśród różnych motywów, jakie wówczas przychodziły do mej
skołowanej głowy, znalazł się dialog poety z panną młodą, kończący się
wskazaniem na serce i stwierdzeniem a *to Polska właśnie. Po całym świecie*
– zaczyna się ów dialog – *możesz szukać Polski, panno młoda, / I nig-
dzie jej nie znajdziecie. To może i szukać szkoda* – komentuje panna młoda.
Chyba jednak nie szkoda.

Szczególnie w ostatnich trzech stuleciach polskie dzieje tak się układały,
że wielu Polaków znalazło się poza zmiennymi przecież granicami kraju.
Pozostały pamiątki po ich obecności. Pamiątki te, czasem cenne z punktu
widzenia artystycznego pomniki, nie zawsze zostały dobrze przyjęte przez
gospodarzy ziem, na których znaleźli się Polacy. Często zapomniane, nie-
kiedy celowo niszczone, by zatrzeć polskie ślady, stopniowo znikwały z na-
szej pamięci kulturowej. Dobrze się więc stało, że wreszcie zdecydowano
się na zebranie rozproszonych dotąd inicjatyw mających na celu inwenta-
ryzację i roztoczenie fachowej opieki nad polskimi miejscami pamięci za
granicą. Nie chodzi przecież o sypanie soli w oczy niechających tej pamięci
cudzoziemców, lecz o wskazanie na wspólne dziedzictwo historyczne
dawnej Rzeczypospolitej, które powinno nas raczej łączyć z sąsiadami ze
Wschodu, niż dzielić. W przypadku krajów Zachodu zaś chodzi o przypo-
mnienie wkładu Polaków w tamtejszą historię i kulturę oraz promowanie
Polski za granicą. O tym, że jest o co dbać, świadczą zamieszczone w tym
numerze teksty.

Michał Kopczyński

redaktor naczelny „Mówią wieki”

NARODOWY INSTYTUT
POLSKIEGO DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO ZA GRANICĄ
POLONIKA

Redakcja dziękuje Narodowemu Instytutowi
Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą
POLONIKA za pomoc w realizacji numeru